

Bijlage 2 Patiëntenprofielen met casus

Patiëntenprofiel 1

Bij de patiënt met patiëntenprofiel 1 is sprake van een gelokaliseerd, enkelvoudig letsel (meestal een korte flapruptuur). Het betreft hier meestal een jeugdige patiënt met acuut letsel van de meniscus. De patiënt heeft niet eerder klachten gehad en er is geen nevenpathologie (lokaal of algemeen). De passieve en actieve stabiliteit van de knie zijn goed; de patiënt heeft doorgaans een goede conditie (lokaal en algemeen). Na de operatie, meestal een partiële arthroscopische meniscectomie, zijn er bij deze patiënt weinig problemen. Er zijn geen of lichte ontstekingsverschijnselen, er is nauwelijks of geen uitgesproken pijn en er is geen inhibitie (remming) van de musculus quadriceps femoris. Normaal gezien zijn er ook weinig beperkingen in activiteiten. Deze patiënten willen meestal graag zo snel mogelijk hun activiteiten weer opnemen en zijn daarom gemotiveerd om aan het herstel te werken.

Na de operatie wordt de status opgenomen door de fysiotherapeut, die de patiënt informatie geeft over het resultaat van de operatie en het te verwachten normale herstel. De patiënt krijgt van de fysiotherapeut ook instructie over leefregels en een thuisoefenschema. Bij het merendeel van de patiënten zijn 1 tot 2 zittingen om te informeren, te adviseren en terug te koppelen voldoende.

Patiënten bij wie stoornissen te lang blijven bestaan en de kwaliteit van bewegen niet optimaal is of patiënten die uiteindelijk niet het activiteitsniveau van vóór de operatie bereiken, worden verwezen voor meerdere behandelingen. Dit betreft echter een beperkte groep patiënten (patiënten met comorbiditeit, ouderen zonder degeneratieve verschijnselen, ouderen die onzeker zijn of last hebben van (bewegings)angst en niet op hun knieën durven te zitten enzovoort).

Casus patiëntenprofiel 1

De heer X is 29 jaar. Hij is getrouwd en heeft twee jonge kinderen. Hij is tien dagen geleden geopereerd, na een acuut sporttrauma (voetballer in het tweede elftal van een middelgrote amateurclub). Van de mediale meniscus aan de anterieure zijde* is ongeveer een derde deel verwijderd (zonder complicaties). De patiënt heeft geen eerdere knieoperaties gehad. Hij werkt als controller bij een meubelzaak (kantoorbaan).

Zijn hulpvraag is gericht op weer kunnen trainen en voetballen en weer hele dagen kunnen werken. De patiënt heeft een dynamisch gangpatroon met krukken en kan sinds 1 à 2 dagen ook zonder krukken lopen.

Instroom

Deze patiënt stroomt in in fase 1b, subacuut verminderd belast met een vlotte overgang naar fase 2 (dynamisch gaan zonder krukken).

Behandelplan

Het behandelplan is vooral gericht op adviseren en informeren inzake:

- het stapsgewijs opbouwen van de belasting van de knie;
- het opletten met onverwachte bewegingen (de eerste weken);
- het oppakken van de voetbaltraining met een opbouw in intensiteit;
- voldoende bewegen op het werk.

De hoofddoelstelling is terugkeer naar volledige participatie in werk en sport. Een eenmalig consult lijkt hier voldoende. De patiënt lijkt het normale herstel te volgen. Spreek met de patiënt af dat hij kan bellen als er zich problemen voordoen.

* onderstreept: prognostische factoren voor herstel

Patiëntenprofiel 2

Bij de patiënt met patiëntenprofiel 2 hebben zich, na herhaalde (micro)traumata, chronische knieklachten ontwikkeld. Uiteindelijk wordt een meniscectomie uitgevoerd, waarbij meervoudige en degeneratieve rupturen worden geconstateerd. De knie is instabiel en heeft mogelijk een afwijkende as-stand. Hoewel het niet te voorspellen is, worden na de meniscectomie bij deze patiënt meer problemen gezien. Direct na de operatie is er sprake van een ontstekingsreactie en pijn; er kan inhibitie van de musculus quadriceps femoris optreden. Deze stoornissen kunnen ook langduriger blijven bestaan. Verder kan er sprake zijn van angst om het been te belasten en/of te bewegen; er kunnen degeneratieve verschijnselen bestaan (artrose), met de daarbij behorende klachten en/of andere comorbiditeit. De patiënten hebben vaak langdurig pijn en/of kunnen niet goed met hun klachten omgaan (er is sprake van disbalans tussen belasting en belastbaarheid). Deze patiënten zijn beperkt in hun activiteiten en het duurt lang voordat zij terug zijn op het activiteiten-niveau van vóór de operatie. De fysiotherapeut behandelt en begeleidt deze patiënten om de stoornissen, beperkingen en problemen met de participatie te verminderen en/of op te heffen.

Casus patiëntenprofiel 2

Mevrouw Y is 54 jaar. Zij is getrouwd en heeft twee studerende kinderen. Zij is zes weken geleden geopereerd, waarbij driekwart van de mediale meniscus* (rechts) is verwijderd; er was sprake van diverse radiale (dwarse) en bucket-handle scheuren. Mevrouw heeft in 1981 een eerdere knieoperatie gehad (meniscectomie linker knie). Voor de operatie had zij langdurig klachten na jaren intensief te hebben gehockeyd; er zijn degeneratieve verschijnselen aanwezig. Het ging vlak na de operatie redelijk goed (wel pijn), nu is er een terugval. Zij is bang om steeds 'door de knie' te gaan. Haar hobby's/sport zijn: fietsen, hockeyscheidsrechter, wandelen (o.a. met hond). Zij is werkzaam als onderwijzeres op een basisschool (groep 6: twee dagen per week, net als voor de operatie). Het werken kan zij net volhouden, maar hobby's/sport niet. De patiënte loopt mank zonder krukken. Haar hulpvraag is gericht op de terugkeer naar participatie in sport en hobby's (vooral het langdurig volhouden van wandelen zonder te 'manken') en afname van de pijn, ook in de werksituatie.

Instroom

Deze patiënt stroomt in in fase 1b (niet in fase 2, omdat er nog geen dynamisch gangpatroon is); er is sprake van een vertraagd herstel.

Behandelplan

Het behandelplan is onder andere gericht op:

- het oefenen van functies en activiteiten (wandelen, later fietsen en nog later hardlopen);
- verantwoord opbouwen van de mobiliteit en de belastbaarheid;
- afname van de bewegingsangst;
- informeren en adviseren.

De VAS-pijn en de GALN worden afgenomen om de mate van pijn en het gangpatroon te objectiveren/beoordelen. De patiënt krijgt huiswerk oefeningen mee die tijdens de behandelingen worden geëvalueerd.

* onderstreept: prognostische factoren voor herstel